

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 220 Ft

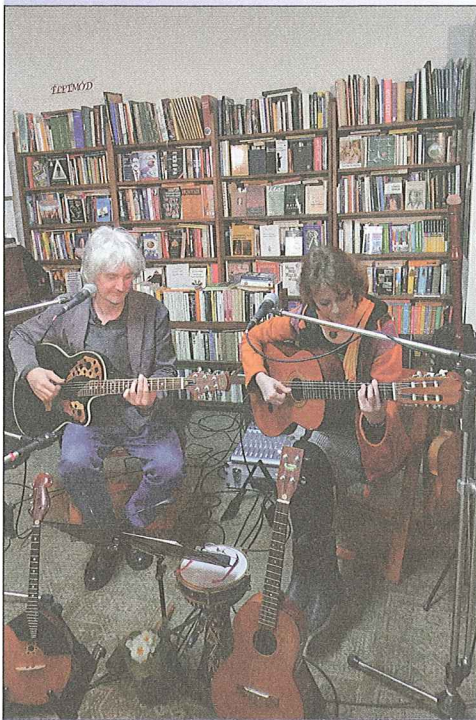
XXVI. évfolyam 2. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2019. február

A tartalomból:

9. Bemutatjuk az új jegyzőt

11. Magyar Kultúra Napja

20. Karácsonytól Vízkeresztig

Újévi koncert Gyomaendrődön

A Gyomaendrődi Színfolt Tánc-egyesület vezetője, Hunya Jolán tanárnő immáron a harmadik Újévi Koncertet rendezte január 5-én, Gyomaendrődön, a Kállai Ferenc Művelődési Központban. A mazsoretteket a Szarvasi Rezesbanda kísérte. Az indulókon kívül felcsendült keringő és dixieland zene is. A vigadalom má-

sodik felében pedig egy fővárosi sztárvendég, Rácz Kati énekesnő örvendeztette meg a közönséget közvetlenségével és csodálatos hangjával.

A vérpezsdítő dallamok jó hangulatot varázsoltak a téli estén, a vendégek vastapssal jutalmazták a produkciókat!

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola hírei

Gimnáziumi egység

„Fordul a Föld, de itt marad egy időn túli pillanat...”

Intézményünk 2019. január 18-án tartotta szalagavató ünnepségét. Az esemény 17 órakor a köszöntésekkel kezdődött, majd 33 végzős diák sorakozott fel osztályfőnökeik, Tóthné Stibán Erika és Lakatos Tibor vezetésével a Városi Sportcsarnokban. A bevonulás után Tóth Ferenc iskolaigazgató ünnepi gondolatai hallhattuk, ezután a műsor kezdeteként az avató évfolyam nevében Szurovecz Fanni 11. A osztályos tanuló köszöntötte a végzős diákokat, majd következett gyönyörű idézetekkel és gitárral kísért dalokkal az ünnepi műsor. Szervező

és felkészítő tanáraik Deliné Dobó Tünde és Bernáthné Butsi Erika.

A végzősök gondolatait Szmolnik Alexa 12. B osztályos tanuló tolmácsolta. A mókás iskolai programokra, tanáraik kitartó türelmére és gondoskodó szeretetére mindig hálával fognak emlékezni.

Az ünnepi gondolatok után a szalagtűzés meghitt percei következtek, majd a táncoké lett a főszerep. A 12. A osztály táncának címe „Időutazás” volt, kicsit visszarepítve a közönséget az időben, majd a 12. B osztály „MaszkaSwing” című tánc következett, a lelátón ülők öröme. Mindkét táncot taps kísérte, biztatva a kissé megilletődött diákokat. A koreográfiaikat készítette és a táncokat betanította Weigertné Gubucz Edit.

A szalagavató ünnepség a végzős diákok és szülei táncával ért véget. Sok büszke és meghatott arc keringőzött a teremben. A szalagtűzés a gimnáziumi évek egyik legfontosabb eseménye, a szalag kiemeli a végzős diákokat a többi évfolyam közül és ruhájukra tűzve emlékezteti őket, hogy hamarosan kikerülnek az iskola védőfalai közül és új életforma vár rájuk. Tantestületünk ehhez kíván nekik sok sikert, erőt és kitartást.

Versenyeredmények

A középiskolásoknak matematikából meghirdetett Bolyai-csapatversenyen iskolánk 4 fős csapatai idén is sikeresen mérték meg magukat. A legeredményesebben szereplő csapat tagjai Deli Boglárka, Paróczai Bence, Vincze Levente 10/A és Munkácsi Lili 10/B osztályos tanulók, akik a 10. évfolyamosok közt a körzetünkben, mely magába foglalja Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok megyéket, valamint Erdélyt, az előkelő 39. helyet szerezte meg a 105 résztvevő csapatból. Felkészítő tanár: Salyné Buza Hajnalka

További körzeti eredményeink:

9. évf. 76. hely a 135 csapatból - csapattagok: Földi Imre, Sztoján Zoltán, Tímár András Péter és Varjú Zalán 9/A osztályosok – Felkészítő tanár: Deliné Dobó Tünde

11. évf. 42. hely a 62 csapatból - csapattagok: Hímer László, Nagy József, Tóth Ákos Kálmán és Tóth Armand 11/A osztályosok – Felkészítő tanár: Deliné Dobó Tünde

A Savaria Országos Történelem Tanulmányi Verseny iskolai fordulóját követően Tímár Péter András 9.A osztályos tanuló továbbjutotta megyei fordulóba. A versenyt Békéscsabán rendezik meg 2019. február 7-én. Felkészítő tanár: Rudner Anett

Színházlátogatás Szolnokon

Az idei színházi évad ifjúsági bérletével a szolnoki Szigligeti Színházban elsőként a Dés László - Geszti Péter – Békés Pál nevével fémjelzett „A dzsungel könyve” című musicalt láthattuk, melyet nagy érdeklődéssel várt a visszatérő közönségünk. A mese a dzsungel állatai által felnevelt embergyerekről, Maugliról szól, aki felnőttként válaszut elé kerül: Hol lelje meg az otthonát? Az állatok és az emberek is idegenként tekintenek rá. Amikor találkozik egy gyönyörű lánnyal, Túnával, a kérdés magától eldőlt. Nekünk nagyon tetszett a színdarab, ajánljuk mások figyelmébe is.

Önkormányzati hírek

Az idei év első, soron következő ülésén a következő döntéseket hozta meg a Képviselő-testület.

2019. évi támogatási alapok pályázati kiírása

Négy olyan önkormányzati rendeletünk van, amely valamilyen alapot hoz létre és ahhoz nyújt pályázati lehetőséget.

1. Civil Alap

Előirányzott összeg: **5.650.000 Ft.**

Célok szerinti megosztása: kulturális élet, közösségi, színvonalas programokkal és előadói művekkel (3.210.000 Ft)

Városi Képtár Gyűjtemény értékeinek megőrzése (1.540.000 Ft)

A tűz elleni védekezés, tűzoltóság munkájának segítése (500.000 Ft)

Közbiztonság és közrend fenntartásában közreműködés (400.000 Ft)

2. Sport Alap

Előirányzott összeg: **14.500 000 Ft**

Célok szerinti megosztás: versenysport támogatása (13.800 000 Ft)

Népliget és Erzsébet-ligeti Sporttelep támogatása (700 000 Ft)

3. Környezetvédelmi Alap:

Előirányzat fő összege: **4.000.000 Ft**

4. Idegenforgalmi Alap

előirányzat fő összege: **2.900 000 Ft**

Eltérések az előző évi pályázati feltételektől:

- A módosult közművelődési törvény előírja az alapszolgáltatások feltételeinek biztosítását. Egyik ilyen szolgáltatás a művelődő közösségek munkájának elősegítése, támogatása a helyszín biztosításával. Az érintett szervezetek térítésmentesen vehetik azt igénybe, így okafogyottá vált a B komponens megtartása, mivel a keletkezett költséget be kell építeni a közművelődési intézmények költségvetésébe.
- A Környezetvédelmi Alap esetében az önerő bemutatása ugyan nem kötelező, de az elszámolásnál számlával kell igazolni a meglétét a pályázónak.
- A gazdálkodó szervezetek kötelező a Cégkapu használata, az idei évtől kizárólag ezen keresztül lehet pályázatot benyújtani.

Beadási határidő: 2019. március 3. 24.00 óra.

KAB-KEF-18 számú nyertes pályázatról beszámoló

A KEF (Kábítószerügyi Egyeztető Fórum) működtetését az önálló intézményként tevékenykedő Gyomaendrői Család-és Gyermekjóléti Központ látja el. Az intézmény már negyedik alkalommal nyújt be pályázatot az Emberi Erőforrások Minisztériumának megbízásából a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által a KEF-ek részére kiírt működési feltételek biztosítására szánt pályázati programra. Az irányító hatóság értesítése alapján 900.000 Ft támogatásban részesült a szervezet, melyhez a kiírási feltételeket betartva az Önkormányzat biztosít még 100.000 Ft-ot.

A projektben az alábbi programok szerepelnek:

- Pál Feri Atya előadása
- Látogatás a Szegedi Drogambulanciára
- Kihívás Napi Sportmajális és Egészségnap
- Neves sportoló előadása a nyolcadikos tanulóinknak, a Járási Hivatallal együttműködve
- Konferencia szervezése a felnőtt és idős embe-

rek túlzott gyógyszereszedéséről

- Rajzpályázat kiírása drog-prevenció témakörében a helyben tanulók számára

- Pop-up pult beszerzése

A projekt megvalósulásának határideje: 2019. június 30.

A Liget Fürdő műszaki állapotát javító felújítási igények

A Képviselő-testület a novemberi ülésen megismerhette a Gyomaendrői Liget Fürdő Nonprofit Kft. vezetése által összeállított, a fürdő műszaki állapotát bemutató dokumentumot.

Részletesen kerültek ismertetésre azok a felújítási igények, amelyek elengedhetetlenek a színvonalas, a kor követelményeinek megfelelő működtetéshez. A feltárt hiányosságok nagyságrendileg 42 millió Ft támogatást, befektetést igényelnének az Önkormányzat, mint tulajdonos részéről. A Képviselő-testület tagjai egy bejárás keretében tekinthették meg a feltárt hiányosságokat, amelyet egy külső szakember is megerősített.

A felújítást ütemezetten, több évre elosztva, a legsürgősebbeket előre véve kívánja a testület megvalósítani. A kért összegből a 2019-es évre 10 millió Forint áll a Fürdő rendelkezésére. Ebből történe a szivattyúk cseréje, a kapcsolószekrények felújítása, a medencék hőfok szabályozásának automatizálása, a vegyszer és klór adagoló rendszer felújítása, új termálkút üzembe helyezésének előkészítése.

A Képviselő-testület elfogadta és megszavazta a felújításhoz szükséges költséget.

Lehoczkiné Timár Irén
alpolgármester

GYOMAENDRŐD, KÁLLAI FERENC MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

2019. 03. 23. (SZOMBAT) 18 ÓRÁTÓL

BELÉPŐJEGYEK KIZÁRÓLAG ELŐVÉTELBE, KORLÁTOZOTT MENNYISÉGBEN VÁLTHATÓK!
TÁMOGATÓI JEGY ÁRA: 3.500,- Ft/db. TOMBOLA ÁRA: 100,- Ft/db. FŐDJU: KERÉKPÁRI

CIGÁNYBÁL

TOMBOLA FŐDJU: A fődjú csak díjazható!

Program:
20:00 órától vacsora
22:00 órától tombola

Menü:
marhapörkölt, Echler fánk, kávé

FŐVÉDNÖK: TOLDI BALÁZS, POLGÁRMESTER
VÉDNÖK: UNGVÖLGYI JÁNOS, TEMPLÁRIUS ALAPÍTVÁNY
DÍSZVENDÉG: DANKÓ BÉLA, ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Gyomaendrői Összefogás Egyesület!

BŐVEBB INFORMÁCIÓ: +36 70 391 4489

Az idei év első sajtótájékoztatója a Városháza Dísztermében

Városunk polgármestere, Toldi Balázs Úr 2019. január 7-én tartotta első sajtótájékoztatóját, melyre meghívást kapott lapunk is.

Itt mutatkozott be hivatalosan először a Gyomaendrődi Közös Önkormányzati Hivatal új jegyzője, Pap-Szabó Katalin a meghívott sajtó munkatársai előtt. Jegyző Asszonytól megtudhattuk, hogy szeghalmi lakosként fog átjárni településünkre, ezt megelőzően Bucsá Község Önkormányzat Közös Hivatalát vezette. Bemutatkozásában elmondta, hogy első meglátása szerint egy nagyon felkészült, jól működő apparátust vett át, de ennek ellenére nem lesz könnyű feladat a 2019 -es év, hiszen két választás elé is nézünk. (európai parlamenti, helyhatósági választás) Reményei szerint azonban közös erővel sikeresen fogunk megbirkózni a kihívásokkal.

Toldi Balázs polgármester ezután ismertette azokat a város életében fontos döntéseket, amelyek decemberben hozott meg a Képviselő-testület.

Elsőként mutatta be a helyi elismeréseket szabályozó rendelet módosítását, amelyet az Ügyrendi, Oktatási, Kulturális, Kisebbségi és Esélyegyenlőségi Bizottság, valamint néhány külső, szakértőből álló team dolgozott ki az alpolgármester asszony javaslatára és együttműködésével. Polgármester Úr szerint is megérett ez a több évtizede megalkotott rendelet a felülvizsgálatra, amely a későbbiekben a Civil szervezetek számára is hasznos lehet a javaslattelemek szempontjából, illetve a testületnek is megkönnyíti a munkáját a döntéshozatalban.

Testületünk döntött arról is, hogy a hivatalban dolgozóknak juttatott illetményalapot a 2018. évihez hasonlóan az idei évben is ötvenezer forintban állapítja meg, tehát a bér így kerül kifizetésre 2019-ben is.

Módosította a testület a 2018. évi költségvetési rendeletét, hiszen több forrás érkezett településünkre a beterveztnél. A város költségvetése átlépte az ötmilliárd forintos határt. Ezzel az elmúlt évekre visszatekintve az egyik legnagyobb (ha nem a legnagyobb) költségvetése volt a városnak 2018-ban. Örömmel láthatjuk, hogy elindult egy fejlődés a településünk életében, amelyek ehhez a forrásokhoz kapcsolhatóak. Reméljük, hogy a 2019-es esztendő a megvalósítások éve lehet majd.

Megalkotásra került a 2019-es év átmeneti gazdálkodásáról szóló rendelet is, hiszen az idei év költségvetése február 15-e környékén kerül elfogadásra, amelynek összegét befolyásolja a garantált bérminimum 195 ezer forintos összege.

Testületünk döntött a meglévő ingatlanok értékesítéséről. Meghirdetésre került a Templom-zugban lévő telek és nyaraló, a Fő út 66 szám alatti ingatlan, illetve a Primasoft is szeretne teleket vásárolni az Ipari Park területén, az üzem közvetlen szomszédságában. Az eladott ingatlanok bevétele mintegy bruttó hétmillió forinttal növeli költségvetésünket.

Döntés született arról, hogy a hulladékgazdálkodási közfeladatot átadjuk a DAREH Önkormányzati Társulásnak. Mint ismeretes, 2018. október 1-től a DAREH Bázis Nonprofit Zrt.

látja el a hulladékszállítási közszolgáltatást Gyomaendrődön, ami a DAREH Önkormányzati Társulás gazdasági társasága, amelynek településünk is tagja. Így Önkormányzatunknak annyi feladata maradt a hulladék elszállítása terén, hogy megalkotja az ide vonatkozó helyi rendeletét, amelynek alapján kerül a feladat ellátásra. A hulladékszállítással kapcsolatos problémák megoldódni látszanak, elszállításra került az a közel 100 tonnányi zöld és egyéb hulladék, ami felhalmozódott városunkban. Meglátásaink szerint a szolgáltató próbálja fejleszteni úgy az emberi, mint gépi erőforrásait, ami alapján reménykedhetünk abban, hogy javulni fog a szelektív hulladékgyűjtés is - mondta a polgármester. Sajnos a zugok környékére kiszállított hulladék elhelyezése nem mondható európai színvonalúnak. Reményeink szerint az új szolgáltató kapacitásbővítéssel úrrá tud lenni a jelenlegi helyzeten, amely azt jelenti, hogy legalább kéthetente elszállításra kerülhet a kialakított hulladéklerakókban felgyülemlett szemét. Fontos feladatnak gondolja a lakosság széleskörű tájékoztatását is, mivel a lomtalanítás jelenleg is él, ami azt jelenti, hogy egyeztetett időpontban háztól viszik el a fölöslegessé vált lomot, nem kell kihordani azt a zugok bejáratánál elhelyezett gyűjtőpontokra.

A pályázati beszámolóból megismerhette mindenki a 2018. évben benyújtott fejlesztések jelenlegi állapotát. Több olyan pályázatunk van, amely lezárult, vagy közel áll hozzá. Pl. az endrődi városrészen a Hősök tere, öregszoelői úthálózat fejlesztése, Kis Bálint Általános Iskola energetikai korszerűsítése.

Testületünk elfogadta a 2019-2020. évi járási Start Közfoglalkoztatási Mintaprogramoknak a tervét. Jelenleg három program-elem lett elfogadva, mivel több oknak köszönhetően szerencsésen lecsökkent a létszáma a közfoglalkoztatásnak. Míg 2016-ban közel 300 fő volt közfoglalkoztatott személyek száma településünkön, addig 2017-től a 180 főre csökkent létszámot is nehéz volt tartani. Ezért döntött úgy a testület, hogy ebben az évben a keretszámot 107 főre módosítja. Természetesen az intézményeink, gazdasági társaságaink külön pályázatot nyújthatnak be közfoglalkoztatásra.

Világosan látszik, hogy a gazdaság erősödése miatt megközelítőleg a felére csökkent a közfoglalkoztatásból élők száma. Az már más kérdés, hogy át kell gondolni, hogyan tudja a város az üzemeltetését megoldani közfoglalkoztatás nélkül. Pl. nagy segítséget jelentettek a városi utak, parkok tisztántartásában, az illegális és szelektív hulladékszigetek takarításában. Ez a 2019-es évben már megvalósíthatatlan, és sürgős megoldásra vár a városvezetése részéről.

Elfogadásra került a Képviselő-testület háromnegyed évi munkaprogramja is. Mivel októberben már helyhatósági választások lesznek, az új testület feladata lesz az utolsó negyedév munkaprogramjának meghatározása.

Végezetül eredményes, boldog Új Évet kívánt Gyomaendrőd lakói és a sajtó számára Polgármester Úr.

Új kerékpár út a Fő úton, az endrődi plébánia előtt

Lejegyezte:
Lehóczkiné Timár Irén
a szerkesztőbizottság tagja

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvem billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Kiszely Lajos 1870-1957

A Kiszely név a Felvidékről származik, Szluha Márton, Liptó vármegye nemesi családjai c. könyvében részletezi a család kialakulását, és leírja az egyik ág Szarvas környékére települését is. Részük volt Endrőd újranepe-sítésében, Harruckern báró kezdeményezésére más felvidéki katolikus családokkal együtt az 1750-es években telepedtek le Endrődön. A Historia Domusban olvasható: „áldozatos lelkiéletéért a többi jólelkű alapítványtevők között különösen érdemesnek tartjuk megemlíteni Kiszely Katalint, aki 1764-ben az endrődi templomra 20, a szegények ebédjére 35 forintot adományozott”.

Érdekeség, hogy az országban csak itt Békés megyében ejtik j-vel a Kiszelyt, az ország többi részében li-vel. Ez a „tót” környezet miatt van, ugyanis szlovákul a kiszely savanyút jelent, a kiszely leves jellegzetes szlovák étel.

Kiszely István 1845-ben született Kiszely István és Vaszkó Erzsébet gyermekeként Endrőd külterületén, Polyákhalmon. Ő egész életében gazdálkodott, földeket művelt, állatokat tartott.

A Kiegyezés után az alföldi állattartás még nagyobb szerepet kapott, az aradi, csanádi, békési vármegyék az Osztrák-Magyar Monarchia éléskamrái voltak. Kiszely Lajos ebben a korszakban született 1870 -ben Kiszely István és Pintér Erzsébet házasságából. Elkísérte apját az aradi nagy vásárokra, ahol a bécsi kereskedők felvásárolták az alföld termékeit. Itt kerestek embereket, akik vállalták a megvett ökrök, marhák Bécsbe hajtását. Ez a kihívás tetszett Lajosnak, és a szülői intés ellenére ez lett a munkája. Nagy erős ember volt, még mások egy zsákot vittek a vállukon, ő kettőt, és még leállt közben beszélgetni is. De felelőtlen is volt, a családi szájhagyomány szerint az egyik útján, amikor jöttek vissza Bécsből, egy csárdában akartak szalonnát nyársalni, és a tábortűz igencsak megrongálta a csárda bútorzatát. 1904-ben jelentősen felújították az aradi vasútvonalat, és az áruszállítás is azon történt, így a marhahajtás elveszítette jelentőségét.

1895-ben elvette Katona Veronikát és 7 gyermekük született, Margit 1895-ben, Miklós 1898-ban, Magdolna 1901-ben, Matild 1903-ban, Menyhárt 1906-ban, Medárd 1910-ben, Mária 1912-ben.

A trianoni békekötés után felértékelődött a környékbeli vásárok forgalma, Kiszely Lajos ismerve az állatokat, kereskedővé vált, és életformája lett a „kupeckodás”. Polyákhalmról beköltözött, a vásártérhez közeli Sugár út 13-ba. Az idősebb endrődiek személyesen ismerheték, az endrődi vásárok jellegzetes személye volt.

A gyermekei beházasodtak a Tímár, Porubcsánszki, Gonda, Gubucz, Tóth és más családokba. Nászajándékul minden pár kapott 2 hold földet Polyákhalmon. 1957-ben halt meg, sírja a szarvasvégi temetőben található. Ma már számos leszármazott él Gyomandrődön és más-hol.

Kiszely Lajos feleségével Katona Veronikával, Mária lányával, annak férjével Gonda Lajossal, gyerekük Mária, és Miklós fiának Sándor és Irén gyermeke. A kép 1942-ben készült

A képet Nagy Endréné sz. Fülöp Mária adta.

Források:

- Giricz Lukácsné sz. Kiszely Irén interjú 2018
- Kiszely Sándor interjú 1980
- Kiszely Miklós interjú 1980
- Hunya Sándor: Endrőd története a gyulai uradalomban 1934
- Szluha Márton: Liptó vármegye nemesi családjai 2000

Megemlékezünk még: Kiszely Miklósról (1898-1986) és Kiszely Sándorról (1929-2018).

Kiszely Sándor László

Katolikus oldal

„1858 február havában...”

A Lourdes-i Mária-jelenések

1854-ben a Katolikus Egyház egy újabb dogmát, hittelt hirdetett ki: Szűz Mária szeplőtelen fogantatását. Ez azt jelenti, hogy Mária már fogantatása pillanatában mentes volt az áteredő bűntől, és Isten eleve megóvta őt a bűnöktől ahhoz, hogy a Megváltó édesanyja lehessen.

(Dogma vagy hittétel = egyházunknak egy-egy olyan tanítása, amit a keresztény katolikus embernek kötelező módon hinnie kell. Dogma tagadása a Katolikus Egyházból való automatikus kizárással jár.)

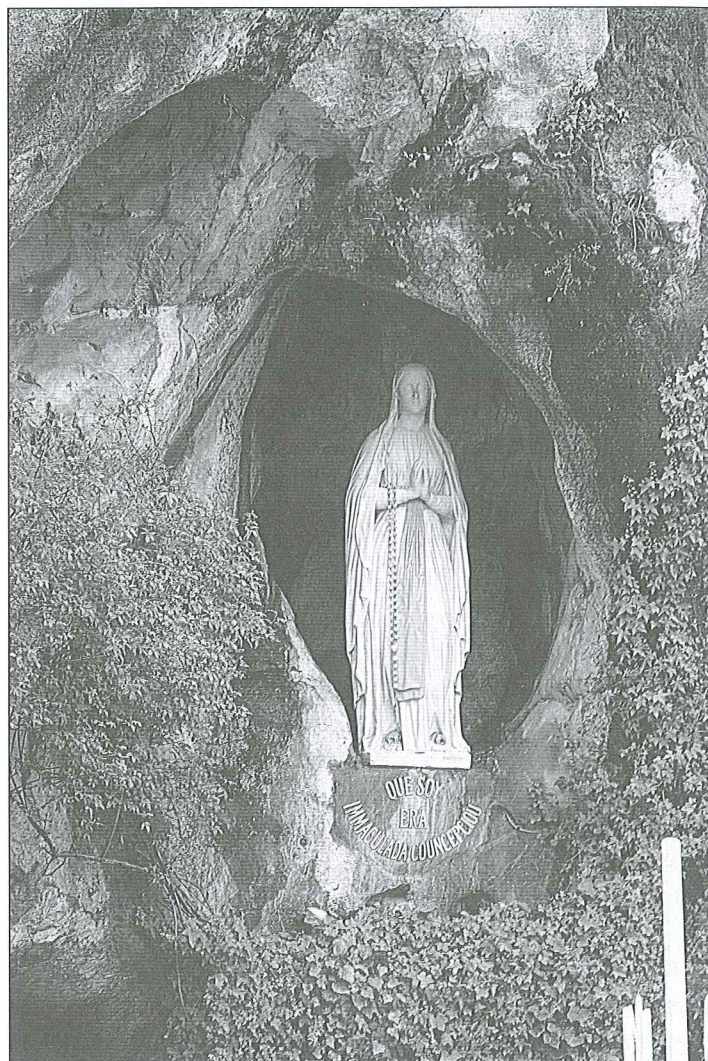
Az 1854-es Szeplőtelen Fogantatás hittelt sok támadás érte. Nem csak a Máriát nem tisztelő felekezetek részéről, hanem a még magukat katolikusnak valló főpapok soraiból is. Túlzónak vélték, és próbálták az ellenkezőjét bizonyítani. Így telt el négy év.

161 évvel ezelőtt, 1858 február 11-én azonban csodás esemény történt Franciaországban, egy aprócska, Lourdes (ejtsd: Lurd) nevű faluban. A helyi molnár, Soubirous Ferenc elküldte kislányát, Bernadettet fát gyűjteni a közeli erdőbe. A kislány a barátnőivel együtt nekiindult a rőzsegyűjtésnek, de Bernadett lemaradt társaitól. A közeli Gáve patak mellett egy sziklafalban egy nyitott bejáratú kis barlang volt, ahova heves esőzések idején a kondások szokták a kondát beteretelni. Bernadett a patak partján gyűjtögette a rőzsét, amikor azt látta, hogy a barlangból fény szűrődik ki, és a fényesség közepén egy hófehér ruhás gyönyörű nő jelent meg. Fején aranykorona volt, derekán égszínkék öv, karján rózsafüzér. A jelenés pár percig tartott, aztán a szép nő a fényességgel együtt eltűnt anélkül, hogy bármit is mondott volna... Bernadett teljesen a jelenés hatása alá került. Innentől kezdve gyakran kiment a barlanghoz, a szülői tiltás ellenére is, hátha újra megláthatja a „szép hölgyet”, ahogyan ő nevezte. Tizennyolc alkalommal jelent meg Szűz Mária a kis Bernadettnek. Eleinte csak ő és barátnői mentek ki rózsafüzért imádkozva a barlanghoz, de a jelenés híre hamar elterjedt a faluban, sőt a környéken, és az ötödik-hatodik jelenésnél már több ezer ember tolongott a kis barlang előtt. A „szép hölgyet” természetesen csak Bernadett látta, így sokan kételkedtek benne, még a helyi plébános is.. Egyik jelenés alkalmával Mária azt mondta Bernadettnek: „Menj el a plébánoshoz, és mondd meg neki: azt szeretném, ha itt, e helyen egy kápolna épülne és a nép körmenetben jönne ide búcsút járni.” A kislány félve ment el a szigorúságáról híres plébánoshoz, és előadta a hölgy kérését. A pap ráfordult Bernadettre: „Hogy hívják azt a nőt?” „Nem tudom, - felelte Bernadett, - a nevét nem mondta meg.” „Nos, felelte a plébános, mondd meg neki, hogy mondja meg a nevét, mert a lourdesi plébános nem áll szóba olyanokkal, akiknek nem tudja a nevét!” Bernadett a következő jelenés alkalmával háromszor is megkérdezte a jelenés asszonyát a neve felől. Végül Mária összetette kezeit és az égre emelt tekintettel mondta: „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás!”

Bernadett a plébániáig ismételtette a sosem hallott szavakat, és előadta a papnak Mária üzenetét. A plébános elámult a hallottakon, hisz ez az írástudatlan kislány nem is hallhatott a négy évvel korábbi dogma kihirdetéséről. Ekkor már ő is kezdte elhinni a jelenés valóságát és az ügy egyházi elismerése mellé állt.

Egyik jelenés alkalmával Mária arra kérte Bernadettet, hogy a barlang sarkában kezeivel ásson egy kis gödröt. Amikor a kislány ezt megtette, a kis gödörből forrás tört elő, mely bőségesen kezdte vizét ontani. A nép azonnal csodás erejűnek gondolta a forrást, és vitték a vizet betegeknek, kik közül sokan meggyógyultak. A csodás erejű víz számára az emberek egy medencét készítettek a barlang előtt, mely hamarosan meg is telt.

A végső lökést a jelenés elismeréséhez egyik falubeli asszony

esete adta meg, aki elhozta karjain tizenéves, születése óta béna gyermekét. Istenhez imádkozva beledobta a béna fiút a medence vizébe, s az pár pillanat múlva egészségesen, karjait lábait mozgatva jött fel a víz színére. A helyi orvos elismerte, hogy ilyen gyógyulás természetes úton lehetetlen, nem megmagyarázható. Az Egyház hamarosan állást foglalt és hivatalosnak ismerte el a lourdesi Mária-jelenéseket.

Ma már nem kápolna, hanem óriási bazilika áll a barlang mellett, és ezrek zarándokolnak Mária megjelenésének helyére, mely a Szeplőtelen Fogantatás dogmájának elismerését, elfogadását is szolgálta.

Sok helyen, így Endrődön is szokás a Lourdesi Szűzanya ünnepére (február 11.) készülöbben kilencedet, kilenc napi ájtatosságot tartani a Szent Szűz tiszteletére, melyet betegekért, és egyéb imádságaink meghallgattatásáért szoktunk felajánlani. Ne feledkezzünk hát el erről a szép eseményről, és lehetőségeink szerint elvégezve a Lourdesi Kilencedet, imádkozunk mi is betegekért, a testi-lelki bajokban szenvedőkért, és a mai forrongó, háborúsodó világban különösen is imádkozunk a világbékéért, bízva abban, hogy Szűz Mária közbenjár értünk és kiesdi számunkra Szent Fia előtt imádságaink meghallgattatását.

Czank Gábor
plébános

Historia Domus, Endrőd 1929

Apostoli kormányzó. Ezen év legnagyobb eredményének azt írhatom, hogy Őszentsége önálló apostoli kormányzót nevezett ki egyházmegyénk legkiválóbb papja, Dr. Linderberger János, debreceni kispópost személyében, Szent László megcsonkított egyházmegyéje élére. Krisztusi alázat, fáradhatatlan munka, szeretet, rendkívüli tudományos felkészültség, aranyszív és példás papi-élet övezik új főpásztorunk nemes egyéniségét.

Helynökéül Mellan Márton képzőintézeti igazgatót, kitűnő paptestvért nevezte ki az apostoli kormányzó.

Vlagyovits István káplánt Szabó Imre váltotta fel.

A tantestület igen értékes tagokkal szaporodott. Dienes Izrael – volt helvét vallású tanító – tért vissza egyházunkba és nyert elhelyezést nejével, Hajdú Emma tanítónővel a décspáskumi iskolánál. Czizék Ferencné az örménykúti iskolához választott meg.

A polgári iskolát csaknem összeomlás fenyegette. VKM (Valás- és Közoktatásügyi Minisztérium) a kevésbé népes polgári iskolák államsegélyét visszavonta. Zeőke Antal – panamáiról köznyelven „Antilop” – képviselő erősen dolgozott azon, hogy a gyomai áll. Polgári iskola mentése céljából az endrődöt megszüntessék. Az apostoli kormányzó úr, Serédy bíboros-hercegprímás, Glattfelder Gyula csanádi püspök intervenáltak iskoláink érdekében. Plébános Dr. Korniss Gyula államtitkárnál járt el ismételtén. Végre is 4 tanerő részére tovább is utalták az államsegélyt. Megválasztottuk új tanerőül Dr. Mácz János, okleveles középiskolai tanárt és nejét, Truszka Irént. Kitűnő erők.

Új iskolák. A VKM 4 tanterem és 1 tanítói lakás építésére 46.000 pengő államsegélyt utalt ki egyházközségünknek. A három épület circa 70.000 pengőjébe került egyházunknak, melyből 8.000 pengőt vállalni kényszerült – megyei utasításra – minden ellenkezés mellett, a politikai község. Az iskolák építése átnyúlik 1930-ba.

Szent Antal szegényház. A sok nincstelen felsegítése, másrészt Kiszely Márton nagy jótevőnk emléke iránti tiszteletből 13.000 pengős költségen 14-16 személyre alkalmas „szegényházat” létesítettünk. A megnyitást 1930-ra, a 200 éves alapítás jubileumára hagyjuk.

P. Omercsich Tamás S.J. sikeres lelki gyakorlatot tartott a híveknek. A három nap alatt 2.800, a húsvéti szentidőben 6.000, Kondorostanyán 850 gyónó volt.

Az iskolai vizsgálatok alkalmával a legjobban kitűntek szép tanítási eredményeikkel: Orbók József igazgató, Lesniczky József és Vörös Júlia tanerők. A plébánostól 1-1 yorkshire malacot kaptak jutalmul.

Iskoláinkat Fetzer József esperes és Szentkereszthy Tivadar kir. tanfelügyelő látogatták. Megelégedettségüket nyilvánították.

Május havában tartotta évi közgyűlését az endrői esperesi kerület tanító-egyesülete. Eljött hozzánk: Molnár János orosházi apát, esperes-plébános is.

Az egyházközség 200 éves alapításának méltó megülése céljából az egyházközségi képviselőtestület emeletes kultúrház építését határozta el. Plébános 30 éves szerződést kötött a m. kir. Postaigazgatósággal, a helybeli postahivatal elhelyezése tárgyában. Évi hasznobér 2.200 pengő. Kovács István bíró, Finta Albert jegyző, Kovács Péter és társaik – Zeőke képviselő támogatásával – a budapesti posta-vezérgazgatóságnál akarták elgáncsolni a tervet. Plébános maga olvasta felterjesztésüket. Amikor ez nem sikerült, a telep alapvonalának kijelölése alkalmával próbálkoz-

tak megghiúsítani az építést. Dr. Daimel Sándor alispán táviratban adott engedélyt a fellebbező plébánosnak. Az egyház iránti állandó ellenséges magatartásukat megelégelte az endrői nép is. Azzal adott kifejezést a plébános iránti ragaszkodásnak, hogy a megye-bizottsági választásokon – titkos szavazással – mint a plébános megbízható, öntudatos katolikus embereit választotta meg. Kovács Péter és István, Finta főjegyző csúfosan kibuktak.

A községi képviselőtestület 3 szavazat ellenében óriási szótöbbséggel választotta meg gyámügyi jegyzőjévé Dr. Tóth Libórt, községünk szülöttjét, az Eucharisztikus Férfi-Liga buzgó tagját, aki a plébános pártfogoltja volt. (Hálátlanná vált!)

A 80 éves Bencze Sándor egyházpénztári ellenőrt Uhrin Mátyás tekintélyes gazda váltotta fel.

Az egyházközség iskolai kiadása 55.600, egyházi kiadása 10.296 pengő. 32 %-os iskolai, 3 %-os egyházi adót vetettünk ki. A hátralék igen nagy, azért 15.000 pengő függőkölcsön felvételére szorultunk. Már ősz végén vissza is fizettük. A kultúrház építésére 70.000 pengő kölcsönt szereztem... a Nemzeti Bankból. Az egyházi ingatlanokra tábláztuk be.

Főhatósági intézkedésre illetve anyakönyvben összeszámláltam az 1918. óta kötött vegyes-vallású házasságok számát. 90 reverzállissal, 16 anélkül kötött házasságot. A mi anyakönyveink 96-ot sorolnak fel.

Termés – 1929: A tavaszi szárazság a kalászosokat nagyon megrongálta. Kisholdanként 480 kg búza, 520 kg árpa, 580 kg zab termett. A tengeri azonban pótolta a gabonatermést. 50 kisholdon több mint 700 q csöves tengeri termett. Ebből a plébánosnak jutott 450 q. A búza ára 18-22 pengőn mozgott, a morszolt tengerit tavasszal 12-13 pengős áron lehetett értékesíteni. A szőlőtermés silány volt, 450 liter mustot szüreteltünk. Egy liter must ára 35-40 f.

Termés – 1930: A kalászosok elég jól fizettek. 1.100 négyszögöles holdanként 660 kg búzát, 700 kg árpát és 620 kg zabot. A tengerivetést a három hónapos szárazság teljesen tönkre tette. 45 kishold földön 160 q silány minőségű csöves tengeri termett. A takarmánynövények is kiégtek a nagy forróságban. A búza ára leesett vidéken, így nálunk is 11-13 pengőre. Ehhez adott az állam 3 pengő praemimot a termelőknek mázsánként, mely adófizetési eszközül szolgált. („Boletta” néven ismeretes.) 10 hektoliter kitűnő mustot adott a 900 négyszögölnyi szőlő. Egy liter must ára 25-30 f. Az állatárak is erősen csökkentek.

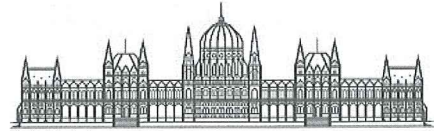
Pénztelenség, anyagi gond ütötte fel a fejét az eddig erős gazda-családokban is. A munkások egész ősszel munka nélkül lézengtek. A segélyezéseket már november-decemberben megkezdtek. Sajnos sokat nem tudtunk adni, mert a Szent Antal persely hozadéka is nagyon megcsappant, az én anyagi erőm is meggyöngyült nagyon. Elláttunk szentségekkel 570 beteget. Az év folyamán az anyatemplomban 60.000 áldozó volt. Visszatért egyházunkba a prot. vallásból 3, a zsidókból 1 testvérünk.

A halottak száma 249 volt. 124 férfi és 125 nő. 46 tüdővészben halt el. 14 nem volt ellátva utolsó szentségekkel.

Az első szentáldozáshoz fehérvasárnapon 285 tanuló járult. Az Oltáregylet tagjai megvendégelték Krisztus kis katonáit.

Az ifjúság pasztorációja igen nagy gondot okoz. A háború és a forradalmak alatt felserdültek rossz példája, végzetes kihátással van az újabb nemzedékre is. A leány-ifjúság divat majmolása nemcsak anyagi kárt okoz a nehéz viszonyokkal küszködő szülőknek, de erkölcsi tekintetben is nagy visszaesést okozott. A leány-egyesület tagjainak száma leapadt. Rettegéssel gondolkodnak arra, hogy az anya nemes hivatását hogyan fogják betölteni a mai könnyű gondolkodású és erkölcsű leányok: Szűz Mária! Légy oltalmukra!

Dankó Béla országgyűlési képviselő sajtóközleménye

Folytatódtak az adócsökkentések a 2019-es évben is

Magyarország 2017-ben elnyerte az Európai Unióban a legnagyobb adócsökkentő címet. Az adócsökkentési politikáját a kormány folytatja 2019-ben is.

Többek között folytatódik a gyermekes családok támogatásainak kibővítése, januártól havi 40 ezer forint lett a kétgyermekesek családi adókedvezménye.

Míg 2010-ben mindösszesen 12 milliárd forintot fordított az állam családi adókedvezményre, és a nagycsaládosoknak járt csupán néhány ezer forintos havi adóenyhítés, addig az idén a Pénzügyminisztérium számításai szerint 360 milliárd forint marad a legalisan dolgozó és gyermeket nevelő szülőknél a családi adókedvezménynek köszönhetően.

Emellett az UHT és az ESL tej áfája 5 %-ra csökkent. Az öregségi nyugdíj mellett dolgozók jövedelme után 2019-ben már csak a 15 % személyi jövedelemadó kell fizetni. A legkisebb vállalkozások áfa alóli mentessége 8 millió forintról 12 millió forintra nőtt január 1-jétől, emellett megszabadulnak az áfa-bevallás kitöltésének kötelezettsége alól is. Az adóhivatal százezer egyéni vállalkozónak elkészíti a bevallási tervezetet.

Emellett 20 ezer forintig pedig minden lakossági átutalás mentesül a pénzügyi tranzakciós illeték alól.

Az adminisztráció egyszerűsítésének jegyében öt adófajta szűnik meg. A magánszemélyek egyes jövedelmeit terhelő 75 %-os különadón kívül megszűnik a hitelintézeti különadó és a kulturális adó is. A baleseti adó a biztosítási adóba, és az egészségügyi hozzájárulás (eho) pedig a szociális hozzájárulási adóba olvad.

Az EU nemet mond a beszállító gazdák kizsákmányolására

Erdős Norbert sajtóközleménye

„Mostantól valamennyi magyar és európai mezőgazdasági termelő, valamint az élelmiszeripari vállalatok döntő többsége számára 100 %-os védelmet nyújt az EU a jóhiszemű és tisztességes forgalmazói magatartással ellentétes gyakorlatokkal szemben” - jelentette ki Erdős Norbert európai parlamenti képviselő az erről szóló új irányelv szavazását követően Brüsszelben.

A fideszes politikus emlékeztetett: a hazai gazdák sokat szenvedtek, mivel a nemzetközi kiskereskedelmi láncok sok esetben visszaéltek az erőfölénnyükkel és tisztességtelen szerződéseket kényszerítettek a beszállító termelőkre. „Egy közelmúltban végzett uniós közvéleménykutatás szerint a válaszadók 88%-a úgy véli, fontos erősíteni a mezőgazdasági termelők élelmiszerkereskedelmen belüli szerepét, míg a válaszolók 96%-a támogatta, hogy a mezőgazdasági termelők piaci helyzete javítása szerepeljen az EU közös agrárpolitikájának célkitűzései között” - emelte ki Erdős Norbert.

A békés megyei politikus ismertette, hogy az új európai jogszabály 16 olyan tisztességtelen forgalmazói gyakorlatot tilt be, melyet egy kereskedelmi partner egyoldalúan alkalmaz egy másik kereskedelmi partnerrel szemben. Ez az első alkalom, hogy uniós szintű jog-

szabály születik ezen a területen. Az új irányelv felhatalmazza a tagállamokat az új szabályok érvényesítésére, megállapított jogsértések esetén pedig szankciók kiszabására.

A jogszabály minden olyan vállalkozásra alkalmazandó lesz, amelynek éves árbevétele eléri a 111,3 milliárd forintot (350 millió eurót), míg az e küszöbérték alatti vállalkozások differenciált szintű védelemben fognak részesülni. Erdős Norbert elmondta, hogy az új szabályok hatálya kiterjed majd a kiskereskedőkre, az élelmiszerfeldolgozókra, a nagykereskedőkre, a szövetkezetekre és a termelői szervezetekre, illetve azokra az egyéni termelőkre, akik az azonosított tisztességtelen forgalmazói gyakorlatok bármelyikétől szenvedtek.

„Az irányelv egyértelműen olyan tisztességtelen magatartási gyakorlatokat tilt be, mint a romlandó élelmiszerek késedelmes kifizetése, a megrendelésektől való utolsó pillanatban történő elállás vagy a beszállítónak a hulladéknak minősülő élelmiszerek visszavásárlására történő kényszerítése” - emelte ki az EP agrárbizottságának tagja. Hozzátette, hogy más gyakorlatokra, mint például a vevő által folytatott promóciós, reklám- vagy értékesítési kampány költségeinek a beszállítóra történő terhelése, csak a

felek közötti előzetes és egyértelmű megállapodás esetén lesz mód.

Erdős Norbert örömét fejezte ki, hogy a jogszabály irányelv formájában született meg. „A magyar kormány akár ennél szigorúbb szabályokat is elfogadhat és magasabb szintű védelmet is nyújthat a beszállító gazdák számára az élelmiszertermékek túlkapásaival szemben. Az irányelv Magyarországra bízva, hogy mely hatóságot jelöli majd ki a bírságok kiszabására és a vizsgálatoknak panaszok alapján történő megindítására” - tette hozzá a fideszes politikus.

Háttér: Az irányelv végszavazására várhatóan az Európai Parlament márciusi plenáris ülésén kerül sor, míg az Agrárminiszterek Tanácsa nem sokkal ezután hagyja majd jóvá a jogszabályt. Az irányelv néhány nappal a kihirdetését követően lép majd hatályba, s a tagállamoknak másfél évük lesz a jogszabály nemzeti jogukba történő átültetésére.

Brüsszel, 2019. január 23.

További információ:

Erdős Norbert irodája:

+32-228-37716

<https://erdos.fidesz-eu.hu/hu/>

<http://fidesz-eu.hu/>

CIVIL SAROK

Bemutkozik Gyomaendrőd Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője

Tisztelt Olvasó!

Önök közül többen hallhattak arról, hogy 2019. január 1. óta városunknak új jegyzője van. A kellemes, ismerkedő beszélgetésre a jegyző asszony irodájában került sor.

Kérlek, mutakozz be az Olvasónak! Bizonyára kevesen ismerhetnek, hiszen nem itt születted, és nem is a városban élsz, bár Békés megyei kötődésű vagy!

Tisztelettel köszöntöm Gyomaendrőd Város lakóit, az újság olvasóit!

Pap-Szabó Katalin vagyok, 2019. január elsején Gyomaendrőd Város jegyzőjeként kezdtem meg munkámat, így engedjék meg, hogy röviden bemutatam magam.

Szeghalmon szültem 1978-ban. A középiskola megkezdéséig családommal Körösladányban éltem. Békéscsabán a Tevan Andor Gimnáziumban érettségiztem, majd a Debreceni Egyetemen kezdtem meg felsőfokú tanulmányaimat, ahol Terület-és településfejlesztő geográfus diplomát szereztem 2003-ban. A Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Karán 2009-ben vehettem át igazgatói szervezői okleveletem.

Az egyetem elvégzését követően a közigazgatásban helyezkedtem el. Első munkahelyem Budapesten, a Földművelésügyi Minisztérium háttérintézménye, a jelenlegi Herman Ottó Intézet volt, ahol titkárság vezetőként dolgoztam. 2006-ban családalapítás miatt visszatértem Békés megyébe. Férjemmel és két gyermekünkkel, azóta is Szeghalmon élünk, ahol családunk nyomdai vállalkozást működtet.

Szeghalmon eltöltött évek alatt Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás munkaszervezeténél, majd a munkaszervezeti feladatokat ellátó Szeghalom Város Polgármesteri Hivatalánál, álltam alkalmazásban, ahol előbb igazgatói feladatokat láttam el, majd a munkaszervezet átszervezését követően már munkaszervezet vezetőként végeztem tevékenységet. 2013 novemberében közigazgatási szakvizsgát tettem. 2015 augusztusában sikeresen pályáztam meg a Bucsai Közös Önkormányzati Hivatal vezetésére kiírt jegyzői pályázatot, melyet követően 2018. december 31. napjáig vezettem a Hivatalt.

Hogy kerültél Gyomaendrődre, milyen terveid vannak a jövőt illetően munkád során?

Ez év januárjában egy újabb sikeres pályázatot követően a Gyomaendrőd Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjeként állhattam munkába az

Önök településén. A település és a hivatal megismerését követően legfontosabb célom, hogy mind a két képesítéssel megszerzett tapasztalatommal és szak tudásommal a települést szolgáljam. A közigazgatási feladatok precízen, magas színvonalon az ügyfelek elégedettségére, ügyfélbarát módon kerüljenek ellátásra. Ezzel párhuzamosan a településfejlesztésért végzett munka a rendelkezésre álló lehetőségek maximális kihasználásával valósuljon meg.

Munkám során arra törekszem, hogy szakmailag felkészülten, lelkiismeretesen végezzem feladatokat, Gyomaendrőd, Csárdaszállás és Hunya települések által fenntartott közös önkormányzati hivatal dolgozóival együtt a település lakóinak érdekében és megalgedésére.

Sokrétű és felelősségteljes feladataid, a család és a bejárás ellenére van e valamilyen hobbid, ami a kikapcsolódásodat, feltöltődésedet szolgálja?

Gyermekeket nevelő, dolgozó édesanyaként és is megtapasztaltam, hogy mennyire nehéz összeegyeztetni a munkát a családi élettel, hiszen mind a kettő fontos. Azt vallom, hogy a család mindennél fontosabb. Ezért a szabadidőmben a legfontosabbak a gyermekeim. Komoly hobbival nem büszkélkedhetek, a futás azonban nélkülözhetetlen szerepet tölt be az életemben, kisebb versenyeken is szívesen indulok. Sajnos a gyerekeimmel még nem sikerült megszerettetnem ezt a sportot, de azért nem adom fel, és bízom benne, hogy egyszer Ők is kedvet kapnak.

Kedves Jegyző Asszony! Kívánom, hogy találd meg számításon városunkban, legyél nagyon sikeres! Munkához jó egészséget, kitartást kívánok a magam és az Olvasók nevében! Köszönöm a beszélgetést, a bemutatkozást.

Lejegyezte:
Lehóczkiné Timár Irén

Készület a Torna Diákolimpia Országos elődöntőjére.
A gyerekeket felkészítette: Gergely Orsolya és Hornok Imre. Cikk a 19. oldalon

Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal közleményei

További hírek és információk: www.bekesijarasok.hu Telefon: 66/581-320

Diákvezetők a járási hivatalban

A napokban a Gyomaendrődi Járási Hivatalba látogatott Deák Ramóna (Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szaközéiskola) diák járási hivatalvezető és Deli Boglárka (Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium) diákpolgármester. A közelmúltban hivatalba lépett két diákvezetőt tavaly év végén a Gyomaendrődi Közös Önkormányzati Hivatalban iktatták be tisztviselőkbe.

A diákvezetők egy bejárás keretében ismerték meg a járási hivatal szervezetét, működését, majd részt vettek a hivatal heti szinten megrendezett vezetői értekezletén is. Az értekezleten dr. Pacsika György járási hivatalvezető ismertette a hivatal legfontosabb jellemzőit, az osztályvezetők pedig bemutatták az osztályuk működését, munkáját.

A járási hivatal vezetői ezt követően egyeztettek a diákvezetőkkel azon feladatokat (fogyasztói tudatosság növelése, személyi igazolvány készítésének fontossága, ügyfélkapu létesítésének népszerűsítése), amelyekben aktív szerepet vállalnak, együttműködnek idén is a fiatalokat érintő releváns információk közvetítésében.

Mozgalmas évindítás a Vidra Mentőcsoportnál

Mint minden évben, idén is lendületesen indítja az évet a Gyomaendrődi járás védelmére felelős Vidra Önkéntes Járási Mentőcsoport Egyesület.

Az egyesület elnöksége a napokban tartotta meg az idei első munkaértekezletét a gyomaendrődi polgári védelmi bázison. Az értekezleten a Szeghalmi Katasztrófavédelmi Kirendeltség is képviseltette magát.

A munkaértekezlet résztvevői arról is egyeztettek, hogy idén a mentőcsoport milyen pályázatokon vesz részt, illetve milyen fejlesztésekre van szükség. Arról is szó esett, hogy a Vidra mentőcsoport milyen rendezvényeken fog előreláthatóan részt venni.

Az egyesület öt tagja a hét végén Hegedüs Roland polgármester meghívására részt vett a hagyományosan jó hangulatú hunyai falusi dísznótoros rendezvényen.

A Vidra Önkéntes Járási Mentőcsoport Egyesület ugyanakkor már számot adott az önkormányzatoktól tavaly elnyert támogatások felhasználásáról is. Kiderült, hogy a hunyai önkormányzattól kapott támogatásból egy egészségügyi eszközök tárolására szolgáló mentős táskát, illetve egy nappali személykereséséhez használható távcsövet, valamint egy búvárkést vásárolt a mentőcsoport. A Gyomaendrőd városától kapott támogatásnak egyelőre csak egy részét költötték el, abból szintén egy nappali személykereséséhez használható távcsövet vettek.

A Dévaványa önkormányzata által biztosított összegből 9 pár ultrarövid hullámú kézi adó-vevő készüléket sikerült beszerezni.

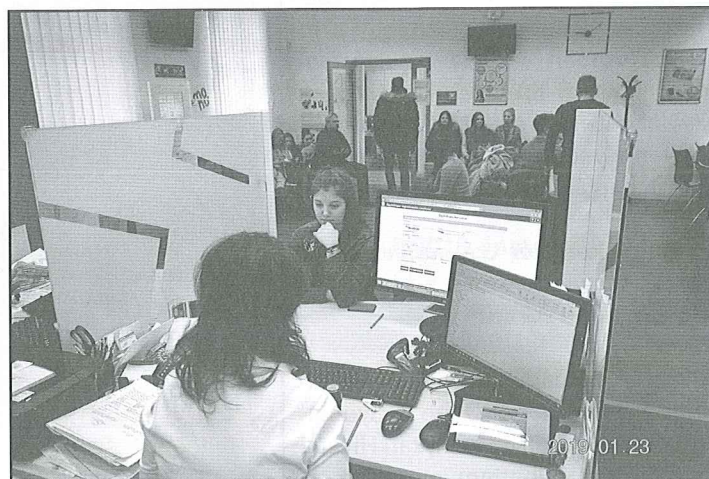
Ügyfélfogadási időn kívül is a diákok rendelkezésére állt a Gyomaendrődi Járási Hivatal

Az ügyfélközpontú gondolkodás, a rugalmasság, valamint a konstruktív együttműködés ékes példáját szolgáltatta a Gyomaendrődi Járási Hivatal a napokban, amikor ügyfélfogadási időn kívül nyitott ügyfélkaput a Szent Gellért Katolikus Gimnázium 33 végzős tanulója a hivatal kormányablakában.

Mint ismeretes, a felvételi előtt álló tanulóknak mindenképpen szükségük van az elektronikus felvételi eljárás lebonyolításához ügyfélkapu létesítésére. Tekintettel arra, hogy a Szent Gellért Katolikus Gimnázium továbbtanulni szándékozó diákjainak többsége nem rendelkezett ügyfélkapuval, az alma mater képviselője megkereste a járási hivatalt, közreműködésüket kérve, hogy a gimnázium végzős évfolyama mihamarabb elvégezhesse az ügyfélkapu regisztrációt.

Annak érdekében, hogy a diákok tömege ne „zavarja” az ügyfélfogadást, a járási hivatal szerda délelőtt, a normál ügyfélfogadási időn kívül biztosított ügyintézési lehetőséget az oktatási intézmény felvételi előtt álló végzős tanulóinak. A járási hivatal kormányablak ügyintézői alig háromnegyed óra alatt minden tanuló ügyfélkapu regisztrációját elvégezték.

A Gyomaendrődi Járási Hivatal nagy hangsúlyt fektet az oktatási intézményekkel, önkormányzatokkal, egyéb közfeladatot ellátó szervezetekkel való együttműködésre. Ezt a konstruktív partnerséget példázta a Szent Gellért Katolikus Gimnázium végzős diákjainak ügyfélkapu nyitási akciója is.

András-naptól vízkeresztig – karácsonyváras a Selyem úti Óvodában

András napot követően nagy készülődés vette kezdetét az óvodában. Közösen elkészítettük az adventi koszorút, adventi naptár segített bennünket napról napra közelebb kerülni a "csodához", a karácsonyhoz, a kis Jézus születéséhez. Nem csak a csoportszobáinkat igyekeztünk ünnepi díszbe öltöztetni, de lelkünket is igyekeztünk tisztává varázsolni, és a közös készülődések, a sok- sok színes program segített bennünket a ráhangolódásra, a várakozásra.

December első hétvégéjén adventi játszóházat szerveztünk a családokkal való közös készülődés jegyében. A mézeskalács díszítés az ajándékok, apró meglepetések készítése közben igazi jó hangulatban barkácsoltunk, készültünk.

December 5-én nagy izgalommal vártuk a Mikulást, aki mindenkit ajándékosomaggal jutalmazott és sok-sok jó tanáccsal – és nem virgáccsal – intett minden gyermeket figyelemre.

A kiscsoportban mogyorótöréssel és díszítéssel készülődünk az ünnepre. A középső csoportban barkácsolással, apró ajándékok, angyalka készítésével hangolódtak a karácsonyra. A nagycsoportban „igazi titokra” készülődtek, és nagy izgalommal énekelték, verselték és jelenítették meg a betlehemes játék eseményeit.

A karácsonyvárást színesítette a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola negyedikesének „Mikulásos” műsora, mely igazi mosolyra derítette a gyermekek arcát.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola szintén szép és színes karácsonyi zenés és dramatikus játékkal tette széppé az ünnepet, melyre az iskolában látták vendégül a gyerekeket.

Nagycsoportosaink betlehemes műsorukkal örvendezteték meg az óvoda gyermekeit és szülőket egyaránt.

A várakozás kiteljesedése az óvodai karácsony, ahol a kis- és középső csoportos gyerekek verssel, énekkel köszöntötték egymást és a vendégeket, majd a nagycsoportosok hagyományos betlehemes játéka „nyitotta meg szemünket a látásra, fülünket a hallásra, hogy a nagy harsányságban meghalljuk a karácsony igazi örömeit”. Műsorukkal délután szüleiket és a leendő elsős tanítókat is ráhangolták a közelgő ünnepre.

A karácsonyi ünnepkör vízkereszttel, a háromkirályjárással zárul. Január 5-én, vízkereszt napján nagycsoportosaink a Szent Antal Népházban a téli ünnepkör szokásait felelevenítő hagyományos rendezvény keretében adták elő betlehemes műsorukat.

„A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen
S ne csak így decemberben.”

(Juhász Gyula)

SPORT

Megkezdődött a téli felkészülés

A labdarúgásban január 15-től hivatalosan is megkezdődött az átigazolási szezon, ami egy hónapig tart majd. A téli időszakban az amatőr kluboknak is fizetniük kell, amennyiben új játékost kívánnak soraikban tudni, ezen felül az átigazoláshoz a kiadó egyesület hozzájárulása is szükséges, ami nem könnyíti meg az egyesületek dolgát.

Korán kezdte az évet a Gyomaendrődi FC labdarúgócsapata, amely január 8-tól végzi a téli felkészülésre kiszabott munkát. Heti három **tréning szerepel a programban, ami kiegészül teremtornák és szabadtéri gyakorló mérkőzésekkel. A csapat már hagyományosan részt vett a január 12-én lebonyolított Harang Kupán, majd szerepelni fog a január 26-án lebonyolításra kerülő Holler Kupán is. Ezek a teremtornák jól illeszkednek a felkészülési programba. A szabadtéri edzőmérkőzések februártól lépnek be a csapat felkészülési programjába és a tervek szerint minden szombatra jut majd ellenfél. Az igen bizonytalan téli pályaviszonyok miatt pályaválasztóként két találkozó a füzesgyarmati műfüre került lekötésre, ahol zavartalanul lehet játszani. A bajnokság kezdetét megelőző utolsó erőfelmérő mérkőzés partnere és helyszíne egyelőre ismeretlen.**

A csapat a téli pihenőt megelőzően tizennyolc lejátszott fordulót követően a 9. helyet foglalja el a megyei második vonal északi csoportjában. A felsőházba jutástól hat pont választja el a gárdát. A március 2-án kezdődő tavaszi rajtot követően négy forduló áll a csapat rendelkezésére, hogy ezt a hátrányt ledolgozza. Ez a feladat nem ígérkezik könnyűnek, hiszen reálisan nézve a tabellát mindössze egy hely kiadó még a felsőházban, amire négy csapat is eséllyel pályázik. Tavasszal a közvetlen előttünk állókkal meccselünk, velük szemben kellene eredményesen szerepelni, hogy előbbre léphessen az egyesület a táblázaton. Ez nem lehetetlen küldetés, de ehhez nagyon jó tavaszi indulásra lenne majd szükség.

A téli holtidőben aligha változik a játékos állomány, részben az átigazolási szabályok miatti lehetőségek miatt, hiszen ilyenkor kevés új igazolásra van lehetőség. Nem is indokolt a nagy játékos mozgás, hiszen a jelenlegi állomány képes lehet megfelelni az elvárásoknak. A korosztályos csapatoknál hatékony nevelő munka folyik, aminek ékes bizonyítéka, hogy az U-16-os csapat a tabella második helyén telet, és reális az esély még innen is feljebb lépni. Az U-19-es gárda az ifi bajnokság kiemelt csoportjában szerepel, ahol a középmezőnyben várja a tavaszi folytatást. Az egyesület igyekszik saját erőből építkezni, a beérő fiataljaira támaszkodva. Ez bizonyos mértékben korlát, a klub stabil jövője szempontjából viszont elemi érdek. A külső segítség igénybevétele helyett a meglévő forrásait arra fordítják, hogy a működés stabil legyen, mindenük meglegyen.

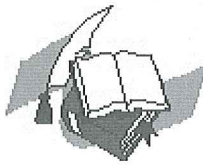
A tervezett felkészülési mérkőzések:

Február 2. Szombat Túrkevei VSE – Gyomaendrődi FC
Február 9. Szombat Gyomaendrődi FC – Tiszaföldvári VSE
Február 16. Szombat Gyomaendrődi FC – Déványai SE
Február 23. Szombat Gyomaendrődi FC – ???

A február 9. és február 16. mérkőzések Füzesgyarmaton, műfüves pályán kerülnek megrendezésre.

Fülöp Zoltán

Irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Magyar Kultúra Napja

„Vannak vidékek legbelül”

Kóra Judit grafikus kiállítása és a Hangraforgó együttes verskoncertje

Vannak vidékek gyönyörű / tájak ahol a keserű / számban édessé ízesül / vannak vidékek legbelül – írja Kányádi Sándor 1982-ben az Előhang című versében. Írta ezt a Ceausescu-éra idején, amikor ez a megőrzött belső világ, a maga nyelvvel (anyanyelvével), tájaival (szülőföld, haza) a túlélést biztosította határainkon kívüli magyarjainknak. A diktatúra elmúltával, de a kisebbségi létben továbbra is ez a „belső vidék” tartotta meg és élte a hagyományait, ősei hitét, a kultúráját megélni akarókat.

Milyen is egy huszadik század végi erdélyi költőnek a belső világa, a vidék ott legbelül? Olyan, melynek rétjein szavak sarjadnak, melynek csobogó patakja a költő szívverésével azonos, olyan, mint az ember bőre, el- és leválaszthatatlan, „meggyötört is gyönyörű.”

2019. január 25-én a magyar kultúra napja tiszteletére ünnepi verskoncerten hangzottak el Kányádi Sándor szavai, versben, énekelt formában, és váltak láthatóvá képeken. A gyomaendrődi Internetvers találkozóról már ismert Hangraforgó (www.hangraforgo.hu) együttes mély alázattal, versek iránti elkötelezett szeretetével mutatta be a magyar irodalom kincseit, mintegy keresztmetszetét adva ennek a kincses tárnak. Először hallottunk Janus Pannonius, Kölcsey Ferenc, Reményik Sándor, Nagy László, Radnóti Miklós, Weöres Sándor költészetéből megzenésített verseket.

Faggyas László és felesége, F. Sipos Bea Győrben élnek, gyakran tartanak rendhagyó irodalomórát, jelentetnek meg hangzó anyagot kicsiknek és nagyoknak. Most, a tavaly elhunyt költő előtt tisztelegtek az est második felében bemutatott Kányádi Sándor-versekkel: Bántani én nem akarlak, Betemetett a nagy hó, Fehéringes vers, Ballag már, Ács, Takács, Kovács, Szakács, Nagyanyó-kenyér, Ballag a folyó, Pajzán táncszók, Két nyárfa.

Ezen a januári estén Kányádi Sándor jelen volt az OMart-ban. Nemcsak szavaival, verseivel, de hangfelvételtől versmondásával is. Egyszerűen, természetesen, magától értetődően, mint a csobogó hegyi patak, vagy a sziklás bérceken meglepedő gyopár. Szavalt. Szavalt a megtartó verseit, olyan vidékekre engedett bepillantást, olyan gyönyörű tájakra, ahol a keserű is „édessé ízesül.” (Vagyunk,

amíg..., Szelíd fohász). Derűje átragyogott a nyárfák között (Két nyárfa), átragyogta a messi útra induló költő alakját (Távolodóban, Volna még), úgy ahogyan az a nemzeti tragédiákban is felsejlett (Krónikás ének), a megmaradás „csakazértis” alapállását hirdetve.

S hogy a művészetek hogyan hatnak egymásra? Mi sem mutatja jobban, mint ennek a költői világnak fiatal alkotókra gyakorolt hatása. Ezt Kóra Judit - gyomai születésű képzőművészünk - ihletett Kányádi illusztrációi bizonyítják a legjobban. Judit képein átsugárzik az öröm, az alkotás öröme. Bemutatkozásában ezt írja: „Cyerekkorom óta belső készítés sarkall az újabbnál újabb képek elkészítésére, mely lehet festmény, grafika vagy éppen tűzzománc. Műveimmel legfőbb célom örömet adni, hogy ugyanazt a boldogságot érezze a néző, melyet én érzek, miközben egy-egy kép kibontakozik.”

Úgy vélem, valami hasonló örömet és derűt érezhettünk valamennyien, verset mondó-hallgató, képeket szemlélő, jelen levő közönség.

Az OMart könyvesboltban megtekinthetők Kóra Judit szemet gyönyörködtető alkotásai!

Polányi Éva

Előhang

vannak vidékek gyönyörű
tájak ahol a keserű
számban édessé ízesül
vannak vidékek legbelül
szavak sarjadnak rétjein
gyopárcént sziklás bércein
szavak kapaszkodnak szavak
véremmel rokon a patak
szívemben csörgedez csobog
télen hogy védjem befagyok
páncélom alatt cincogat
jeget-pengető hangokat
tavaszok nyarak őszeim
maradékaim s őseim
vannak vidékek viselem
akár a bőrt a testemen
meggyötört is gyönyörű
tájak ahol a keserű
számban édessé ízesül
vannak vidékek legbelül

1982

Volna még

pedig volna még
volna még valami
mondanivalóm
a nyiló nárcisz-
mezőkről például
az alkonyi szélben
riadtan lobogó
hegyi füvekről
a hegyekről a folyókról
égről és földről
a tengerekről
az óceánok alatt
vergődő tűzhányókról
a szerelem végtelen
napéjegylenlőségeiről
amikor az idő is
ellankad mint a patak
ha szomját oltsa
benne a szarvas
egyszóval kettőnk
dolgáról az emberiség
nevében volna még
talán volna még

1976

Távolodóban

távolra még ellát a szem
de a közeli apróságok
már a betűk is megkívánnak
félkarnyújtásnyi távolságot

és ködösül a távol is
hegygel az ég egybemosódik
és kezded el-elhagyogatni
fontosnak vélt vinnivalóid

süllyedőben emelkedőben
látod a foszló láthatárt is
osztogasd szét amid maradt
ingyen is átvisz ha ki átvisz

s hátra ne nézz kiket szeretsz
a maguk útján nem utánad
mendégélnek akaszd a fára
üresen maradt tarisznyádat

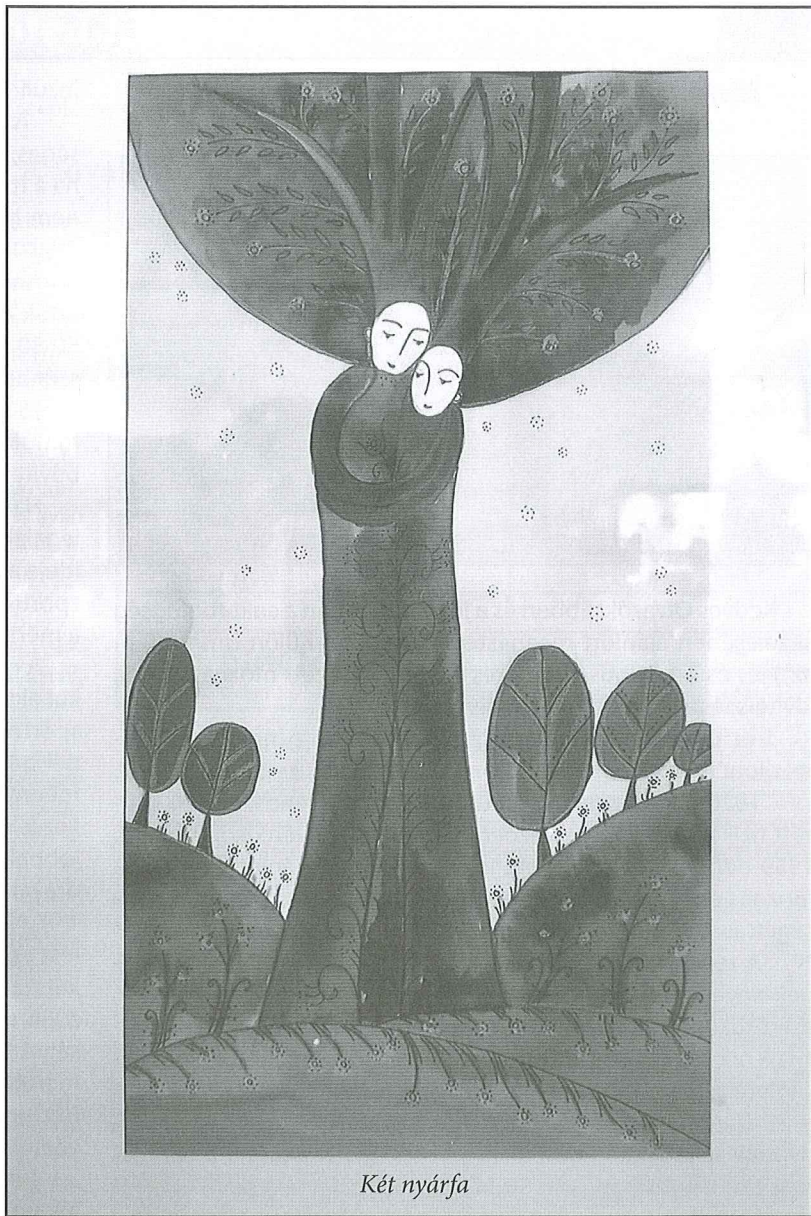
Krónikás ének Illyés Gyulának - odaítra

ég már a szekértábor is
remény sincs fölmentő seregre
a föld is ég
futja-e még
csonkán-bonkán elkeseredve
egy utolsó lesz-ami-leszre
csak hős ne légy
mert ebben
a hősietlen
korban hősnak lenni nem érdemes
és nem szabad
de meg se add magad

van aki már
kötélre vár
csüggedni is erőtlén
ég már a szekértábor is
istenem hová vetődtem
van aki sír
van aki szül
van aki hallgat
van aki jajgat

a zsoldosok az elmaradt
hópéNZért kiabálnak
a tisztjeik
az átállás esélyeit
latolgatják suttyomban
szorosra húzzák a hevedert
s a tönkrevert

védők közt kilovagolnak
van aki sír
van aki hallgat
akik elmentek közülünk
nem voltak közülünk valók
mert ha közülünk valók lettek volna
nem mentek volna el
szétoztjuk az úr testét
utolsó kenyérünket
mindenki hallgat
ég már a szekértábor is
ég már a szekértábor is
a föld is ég
füstje a kék
egekben tova ködlik
potomság
a többít
megírja ha megírja más
zizegni kezd zizegni kezd
a hajdani
a majdani
kukoricás

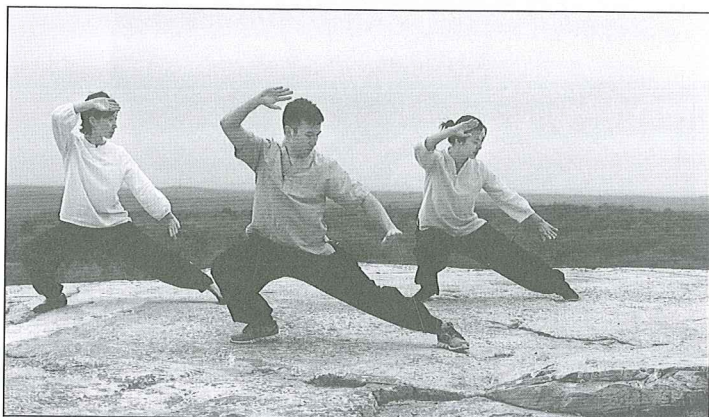

Két nyárfa

Egészségről-betegségről

Mozgásterápia cukorbetegségben I.

Kedves Olvasók! Ebben és a jövő hónapban a cukorbetegség kezelésében ajánlott mozgásterápiáról írok. Külön ismertetem az 1-es és 2-es típusú diabetes esetén tervezett mozgásterápia kivitelezéséhez érdemes tudnivalókat.

1-es típusú cukorbetegségben alkalmazott mozgásterápiáról dióhéjban

1926-ban Lawrence rámutatott, hogy a rendszeresen végzett fizikai aktivitás kedvezően hat a betegek vércukorszintjére. 1959-ben Joslin a cukorbetegség kezelésében ajánlotta a diéta, a mozgás és a gyógyszerek/inzulin alkalmazásának komplex egy-egyét.

A rendszeres fizikai aktivitás eredményeként a cukorbeteg anyagcsere mutatói jobbak. Alacsonyabb a vércukorszint, mert fokozódik az izmok cukorfelvétele, csökken az inzulin rezisztencia és csökken a testmozgást végző személy inzulin szükséglete. Nő az energia felhasználás, csökken a testsúly, csökken a vérzsír-, a koleszterin-és a húgysavszint. Hosszú távon a vérnyomás is csökken, mert a rendszeres sport hatására a vérnyomás szabályozó rendszer stabilabbá válik. Javul a szív-, érrendszer állapota, javul a perifériás keringés, nő az izomtömeg és az izomerő. A rendszeres testmozgás stresszcsoökkentő hatású és javítja az életminőséget.

Az 1-es típusú cukorbetegségben a betegeknél hiányzik a szervezet inzulintermelése. A mozgás során az egészséges embereknél fokozódik az izomsejtek cukorfelvétele és a vércukorszint állandó marad vagy enyhén csökken. Az 1-es típusú diabetesben az ellenregulációs hormonok fokozott elválasztása miatt magas vércukorszint, az inzulin izommunkához alkalmazott csökkentésének elmaradása miatt alacsony vércukorszint alakulhat ki.

Az 1-es típusú cukorbetegség hajlamosak alacsony vércukorszintre és fokozott a ketózis hajlamuk. A fizikai tevékenységet megelőzően beadott inzulin a szokásosnál gyorsabban szívódhat fel, főképp az aktívan megmozgatott testrészekből.

A cukorbetegség okozta idegrendszeri károsodás (autonóm neuropathia) miatt károsodhat a szívfrekvencia terheléshez történő alkalmazkodása és csökken az alacsony vércukorszint iránti érzékenység. 1-es típusú diabetesben a tervezett, rendszeres fizikai tevékenység előtt indokoltak gyakoribb vércukorszint mérések.

A tervezett fizikai aktivitás elfogadható anyagcsere állapotban lehetséges, ha a napközben mért vércukorszintek 5,5 – 11,5 mmol/l közötti tartományba esnek.

Aceton vizelettel ürülése idején ellenjavallott a sportolás. A fizikai aktivitást össze kell hangolni az étrenddel, az alkalmazott

inzulin kezelési móddal és a cukorbeteg elfoglaltságaival.

A fizikai aktivitás előtt többlet szénhidrát bevitel nem szükséges, ha az aktivitás előtt mért vércukorszint 5,5 mmol/l feletti, ha a munkavégzés intenzitása 60 % alatti, időtartama 30 percet nem haladja meg és az aktivitás az inzulin beadása után több mint 1 órával kezdődik.

Amennyiben a testmozgás előtt mért vércukor 5,5 mmol/l érték alatt van, a tervezett testmozgás ideje 30-60 perc idejű, 60-80 %-os intenzitású, a testmozgás előtt gyorsan felszívódó szénhidrát bevétele indokolt, az edzés alatt 20 percnként újabb 10-15 gr szénhidrát ajánlott. Ha a sportolás utáni vércukor 4,4 mmol/l alatti érték, a sporttevékenység után 10-15 gr szénhidrát bevétele indokolt.

Ha a sporttevékenység meghaladja a 60 percet, intenzitása legalább 60%-os, a mozgás előtt 20-30 gr szénhidrát, a mozgás ideje alatt 20 percnként 10-15 gr szénhidrát bevétele ajánlott. A sporttevékenység után 10-15 gr szénhidrát bevétele indokolt, ha a mért vércukor: 4,4 mmol/l alatt van.

A gyors hatású inzulin adagjának csökkentése indokolt a fizikai aktivitás előtt, 15-30 perces sportnál 10%-kal, 31-45 perces sportnál 20%-kal, 46-60 perces testmozgásnál: 30%-kal. 60 percnél hosszabb időtartamú mozgás esetén az inzulin napi össz-mennyiségének 10%-os csökkentése indokolt. A testedzést étkezés után 2-2,5 órával lehet elkezdni, így a vércukorszint esés jobban elkerülhető. Az ultragyors inzulin analóg beadása után 3 órával érdemes elkezdni a testmozgást.

Nem szabad a késő esti órákban elkezdni a fizikai terhelést az éjszakai vércukorszint esés elkerülése céljából. Naponta kétszeri intermedier hatású vagy 1-2 alkalommal adott bázisinzulin adása esetén figyelembe kell venni azok elhúzó hatását. A terhelés idején a gyors hatású inzulin adagjának nagyobb mértékű csökkentése ajánlott és a sporttevékenység után adott bázisinzulin adagjának csökkentése indokolt 1-2 NE-el a késői vércukorszint esés elkerülésére.

1-es típusú cukorbetegségben versenyszerű sportolás nem ajánlott, de versenysport esetén az edzések tervezése és a kezelések összehangolása e téren jártas szakorvos segítségét igényli.

1-es típusú diabetesben az aerob állóképességet fejlesztő fizikai aktivitások ajánlottak. Egyenletes mozgásforma végzése indokolt, nem ajánlottak a változó nagyságú és intermittáló jellegű edzések, mint pl. a labdajátékok. A séta, a gyaloglás, a kerékpározás, az úszás, a víz alatti torna, a futás, a síelés, a sífutás és a lépcsőn járás javasolt diabetesben.

A mozgás intenzitása közepes: 60-70%-os. A terhelést fokozatosan ajánlott emelni a maximális pulzus 60%-ról 85%-ig emelve, és a maximális oxigénfogyasztást 50%-ról 70%-ig lehet növelni hónapok alatt.

A mozgás ajánlott időtartama: 25-60 perc, indokolt az időtartam növelése a kiindulási szintről indulva, hetenként 5 perccel.

Fontos a testedzések rendszeressége, minden nap, a nap hasonló időszakában. Legalább heti 4-szer sportoljanak a cukorbeteg és 2 alkalom között – lehetőleg – 48 óránál több idő ne teljen el.

A következő újszámban írok a cukorbetegségben alkalmazott mozgásterápia ellenjavallatairól, felépítéséről és a 2-es típusú cukorbetegségben javasolt edzések jellemzőiről.

dr. Macsári Judit

Forrás: Dr. Winkler Gábor, Dr. Baranyi Éva: Gyakorlati diabetológia

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

A lovokról

A napokban egy figyelemfelkeltő bejegyzést találtam az interneten. Címe: Szembenézni a múlttal – A magyar lovak holokausztja 1958-1964. Végigolvastam az írást, melyben betétként Cs. Szabó István írja le adatokkal alátámasztva, hogy mennyi ló került ezekben az esztendőkből a vágóhídra.

Lovasnemzetnek tartjuk magunkat magyarok, hogyan történetelt ez meg? Sokszor a józan ész helyébe lép a politikai döntés, és ez az volt.

Nekem sok lovakkal kapcsolatos gondolat jutott az eszembe. Azokban az években kisgyermek voltam, és vonzódtam a lovakhoz. Számon tartottam a környezetemben lévő lovakat és gazdájukat itt Endrődön és a Tolna megyei Grábócon is. Abban a kis sváb faluban Gébert bácsihoz bármikor felkérkedzhettem a kocsiira. Szájtátva hallgattam Máté bátyám huszár történeteit, aki a Verseci méntelepen töltött 7 katonaevet. Ez az első világháborút megelőző években kezdődött és az elbeszélésből megismerhettem, hogy a katonai szellem és fegyelem hogyan szervezte a magyar lótenyésztést. Emlékszem a tsz szervezésre, és sok történetet hallottam arról, hogy voltak olyan paraszt emberek, akik bujkáltak, hogy elkerüljék a tagosítást és tarthassanak lovat, ők lettek azután falujuk fuvarosai.

A sikeres háztáji gazdálkodásról, mely egyedülálló volt a szocialista országok közül már írtam e lapban. A termelőszövetkezetek létrehozását Magyarországon harmadik nekifutásra sikerült befejezni 1961-ben. A háztáji mértékét többször meghatározták leírva a terület nagyságát és a tartható állatfajokat és azok számát. A ló sehol nem szerepel, levonhatjuk ebből a következtetést, hogy tsz tag nem tarthatott lovat. A gazdaember fő büszkesége a lova volt, segítette a munkáját és egy szép lóval vagy szép pár lóval büszkén kocsizott be a faluba, városba. Ezt vették el tőle, sokan a halált választották, de volt, aki mindig szomorúan gondolt vissza azokra az időkre, amikor még lova volt. Nagyon régen olvastam egy Tímár

Máté-írást, mely arról szólt, hogy csutkakúpbába rejtette el a gazda kedves lovát, de a lónyerítés felfedte tettét.

Tehát a lovak tömeges megszárlása és az, hogy tsz tag nem tarthatott lovat mindenképpen politikai döntés volt. Össze lehetett ugrasztani a szegény sorsú, nem paraszt, sok esetben kubikos tagot a módosabbakkal, akik gazdálkodók és így lótarthók voltak. Természetesen ez nem mindenhol történt egyformán.

A „100-as” építésének kezdetén

Gellai Imre még brigádvezetőként

1978-ban kezdtem dolgozni a Gyomai Győzelem Tsz-ben, ahol még sok ló volt, sőt még ménes is. Igaz a növénytermesztésben dolgoztam, de téli, tavaszi napokon sokszor lementem a lóistállóba. Ezt a szövetkezetet az alakuláskor középparasztok alapították, az „önkéntesség” elve alapján, amiben annyi az igazság, hogy sokan Endrődön is átiratkoztak ide. A fogatosokkal jókat beszélgettem, többen a tsz-ek azokról az időszakairól beszéltek szívesen mikor ki lehetett lépni és vinni lehetett szeretett lovukat. Sokan említették az 1953-as esztendő: „és akkor jött Nagy Imre és ki lehetett lépni”. Ez a termelőszövetkezet kicsit jobban állt a lótartháshoz. Iványi Miklós, aki a rendszerváltást megelőzően volt a szövetkezet elnöke mesélte, hogy bár tsz tagok voltak, de 1967-ig tartottak otthon egy lovat. A tsz akkori elnöke Cserép Mátyás ugyan nem paraszti származású volt, de talpig becsületes ember, aki hagyta élni és boldogulni az embereket. Egy adatsort a Győzelem Mgtsz loállományáról a Három évtized című könyvből vettem az adatokat. A Gyomai Új Élet és a Győze-

lem 1976 január 1-én egyesült az akkori állapotokról néhány adat:

Művelési ág (hektár)	Győzelem	Új Élet	Együtt
szántó	4348	1670	6018
rét	48	-	48
legelő	608	281	889

Ez a három művelési ág, mely meghatározó volt a tsz termelését illetően. Ebben az időben a szövetkezetek loállománya így nézett ki:

	Győzelem	Új Élet	Együtt
Ló - herélt	37	9	46
- kanca	42	11	53
- csikó, vegyes	21	15	36
összesen:	100	35	135

Ez a loállomány ugyan a tsz felszámolásáig fogyott, de az egyesítést követően az akkori nagy lóbarát Gellai Imre elnöksége idején még korszerű lóistálló is épült. A fogatok nagyban kiszolgálták a háztáji gazdaságokat, takarmányt szállítottak, kivitték a trágyát és hajnalokon patapattogásra ébredhettünk, szállították a sertéseket az átvevő helyre.

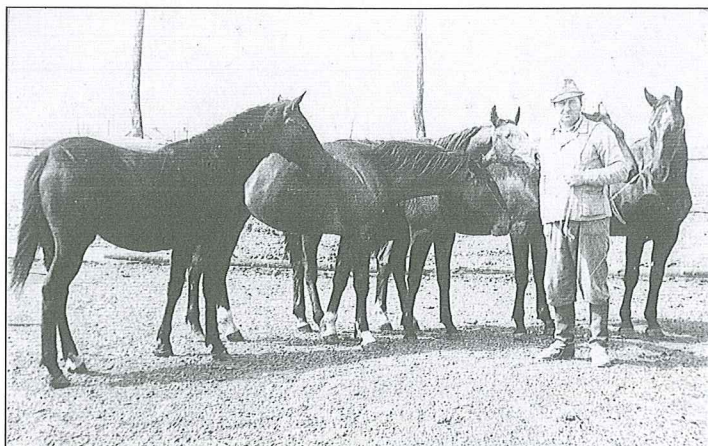
Elmúlt egy kor, ma ritkán látunk lovakat az utakon, sokan hobbi állatként tartják, kocsiznak, lovagolnak. Megható, mikor fogatkkal élők terápiájában látunk lovakat.

Gyomaendrőd, 2019. 01. 24.

Várfi András
agrármérnök

Panyicza Mihály ötös fogatot hajt

Panyicza Mihály lovak között

Ízes Ízek

Február

Káposztás gulyás egytálétel

Hagymát zsiradékon megfonyasztunk, a kockákra vágott húst beleforgatjuk, kifehéritjük. Pirospaprikát, paradicsompürét, sót teszünk bele. Annyi vizet öntünk alá, hogy ellepje, és félkészre pároljuk. Ekkor kockára vágott burgonyát, darabolt kelkáposztát teszünk bele, köménymaggal ízesítjük és főzés közben felöntjük annyira, hogy egy sűrű étel legyen belőle, mire minden megfő. Tejjel, puha kenyérral tálaljuk.

Seidl Ambrus

Kite-

kintő

Sült kolbász, oldalas és tepertő is készült

Idén is jól sikerült a disznótör Hunyán

Ismét nagy sikerrel, jelentős érdeklődés mellett rendezték meg Hunyán a hagyományosnak számító falusi disznótört a napokban. Hegedűs Roland polgármester lapunknak elmondta, a rendezvény legfőbb célja a gasztronómiai tradíciók megőrzése és a helyi közösség erősítése.

A programot helyi képviselők, vállalkozók, a lakosok egyaránt segítették. A feldolgozást a Vidra Járási Mentőcsoport, a helyi lakosok és a képviselő-testület tagjai vállalták magukra ezúttal is.

A szokásoknak megfelelően fő ételként ezúttal is székelykáposzta készült, de sült kolbász, hurka, oldalas és tepertő ugyancsak került az asztalokra. Az eseményen mintegy kétszázan vettek részt, vagyis a község közel egyharmada bekapcsolódott a rendezvénybe.

Fellépett a Kondorosi Pávakör, a Színfolt Mazsorett Táncegyület, a The Boys Zenekar, sztárvendégként pedig Csocsesz adott műsort. Este torosbálra várták az érdeklődőket Iványi László és Leszenyikczi Mihály közreműködésével.

P. G.

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy **Dr. GYÖKÖS ZOLTÁN** nyugalmazott állatorvos életének 92. évében hosszan tartó, méltósággal viselt betegségben elhunyt.

1952-től nyugdíjazásáig volt Gyomaendrődön körzeti állatorvos, majd utána is szeretett lakóhelyén maradt. Temetését Budaoérsön január 17-én csütörtökön 10 óra-

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

kor családi körben tartották a református egyház szertartása szerint.

Öz. DÁVID VINCÉNÉ VÉGER MARGIT, aki Endrődön született, 79 éves korában 2019. 01. 28-án az Égi Hazába költözött.

GELLAI MÁTYÁSNÉ ROJIK MARGIT (1927-2019) volt hunyai lakos 91 éves korában, 2019. január 15-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Kedves halottunk temetése 2019. január 25-én volt a Római Katolikus Egyház szertartása szerint, a Hunyai Köztemetőben. Gyászmise lelki üdvéért a temetés után volt a helyi Szent László templomban. Soha el nem múló szeretetünk örökdió nyugalma felett!

A gyászoló Család

(Jézusomnak Szíven megnyugodni jó...)

KURILLA ISTVÁN, aki Endrődön született, 72 éves korában 2019. 01. 25-én visszaadta lelkét Teremtőjének.

Szomorú szívvel, de az örök élet reménységében tudatjuk, hogy **HUNYA ANDRÁSNÉ** született **PINTÉR ILONA** hunyai lakos 2019. január 27. napján, 93 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Kedves halottunkat 2019. február 1-én helyeztük örök nyugalomra katolikus egy-

ház szolgálatával a hunyai temetőben. Temetés után gyászmise volt a templomban.

A gyászoló család

LAPATINSZKI OLGA MÁRIA volt gyomaendrődi lakos, 2019. január 14-én életének 80 évében megtért Égi Atyjához.

LEHÓCZKI MIHÁLYNÉ szül.: GÁBOR TERÉZ KATALIN volt gyomaendrődi lakos, 2019. január 2-án életének 87 évében az Égi Hazába költözött.

Öz. TÍMÁR LAJOSNÉ IVÁNYI ILONA volt gyomaendrődi lakos, életének 94 évében, 2018. december 27-én visszaadta lelkét teremtőjének

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermekparcellájának szabad részein és a Központi temető köztemető melletti parcellájában is új sírhely-sorokat létesítettünk. A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvizes időszakban is lehet koporsós temetést végezni magas fekvése miatt, a Központinak pedig az, hogy a sírhelyek a temető elején találhatóak. A sírhelyváltásról érdeklődni az Endrődi Plébánián lehet munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig, vagy telefonon a 66/283-940-es számon, illetve az endrodi.plebani@gmail.com e-mail címen.

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA

bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok, gázkészülékek, kazánok, radiátorok, csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-TORNÁK és FŰSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909

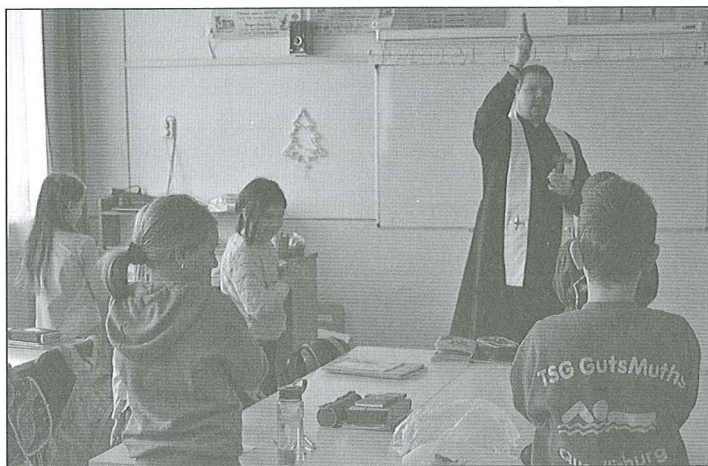
Hitelreható! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Iványi László * Főszerkesztő helyettes: Lehoczkiné Timár Irén * Szerkesztőség címe: Szabó Zoltánné Városunk szerkesztősége 5502 Gyomaendrőd, Endrődi u. 11. Tel. +36 20/519-8798 varosunk@gmail.com * Alapítók: †Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Czank Gábor, Farkas Zoltánné, Fülöp Zoltán, Hegedűs Bence, Hunya Jolán, dr. Macsári Judit, Polányi Éva, Seidl Ambrus, Várfi András * Műszaki szerkesztő: Iványi László * Technikai munkatárs: Bukva Csilla * Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten a hónap 15. napján * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: GyomaPress Kft. * <http://www.varosunkujzag.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com szerkesztoseg@varosunkujzag.hu

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

A téli szünet utáni első tanítási napon az év első diákmiséjére gyűltünk össze iskolánk kápolnájában. A mise után Gábor atya szenteltvízzel meghintette a tantermeket, az ajtó szemöldökfájára (szentelt) krétával fölírta az évszámot és a Háromkirályok nevének (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) kezdőbetűjét.

Diákjaink 2019. január 5-én a Szent Antal Népházban a „KARÁCSONYTÓL VÍZKERESZTIG” elnevezésű rendezvényen Háromkirályjárást mutattak be.

Képek a 20. oldalon!

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Kazinczy verseny

A Humánmunkaközösség 2019. január 9 -én tartotta a Kazinczyról elnevezett Szép Magyar Beszéd Verseny iskolai fordulóját. A szabadon választott és kötelező szövegek meghallgatása után a zsűri véleménye következett.

Az 5-6. osztályosok közül:

- 1. h. Horváth Luca 6. c felkészítő tanára: Tóthné Kele Ágnes
- 2. h. Molnár Tímea 6. c felkészítője: Tóthné Kele Ágnes
- 3. h. Varjú Zétény: 5. a felkészítője: Hunya Jolán

A 7-8. osztályosok közül:

Hugyik Zoltán 8. b és Uhrin Andor 7. b osztályos tanulók, mindketten: első helyezettek lettek. Második h. Kiss Zalán 7. c osztályos tanuló. Felkészítője: Tóthné Szabó Irén. Zoli és Andor felkészítője: Hunya Jolán tanárnő. A Szép Beszéd Verseny megyei fordulóján Zoli képviseli az iskolát.

Cs. Nagy Lajos kollégánktól búcsúzunk...

Mély megrendüléssel értesültünk a szomorú hírről, hogy kollégánk, Cs. Nagy Lajos földrajz- testnevelés szakos tanár, gyógytestnevelő, kosárlabdaedző, a Gyomaendrődi Női Kézilabda Sportegyesület elnöke 2019. január 1-jén tragikus hirtelenséggel örökre megpihent.

Cs. Nagy Lajos személyében egy igazi pedagógus, jó tanár távozott a gyomaendrődi köznevelés területéről, sportéletéből. Kollégánk igen gazdag életutat járt be, 42 évig az 1. Sz. Általános Iskola majd a későbbi Kis Bálint Általános Iskola tanáraként kivételes tudását, tapasztalatait, életszemléletét tanítványok, sportolók sokaságának adta át. A tehetséges

gyermek felkarolásán túl, különös érzékenységgel, értő figyelemmel, türelemmel fordult a betegek, az idősek, a nehezen kezelhető, tanulási nehézséget mutató és a hátrányos helyzetű gyermekek felé.

Igazi lokálpatriótaként, őszintén szerette városunkat, nyomon követte a település közéletét, fejlődését. Hitte, hogy Gyomaendrőd különlegesen sok tehetséges embert, alkotót adott nemzetünknek. Szabadidejében szeretettel érdeklődött a művészetek iránt, 1985 óta szabadidejében faragott, művészeti alkotókörökben tevékenykedett, irodalmi esteket, könyvbemutatókat szervezett, a Gyomaendrődi Őszi Tárlat egyik megálmodója, szervezője volt.

Tanítványainak életre szóló élményt jelentett embersége, egyenes jellege, humoros személyisége, intellektuális tudása, nyitottsága, határozott kiállása, életderűje.

Emlékét mindörökké szívünkben őrizzük.

Ágostonné Farkas Mária
intézményvezető

A magyar kultúra napja

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-én, annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc - a kézirat tanúsága szerint - 1823-ban ezen a napon véglegesítette Csekén a Himnusz kéziratát. Egy-egy évfordulóval kapcsolatos megemlékezések mindig alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk hagyományainknak, erősítsük nemzeti tudatunkat és összetartozásunkat, s továbbadjuk szellemi örökségünket az utóknak.

Az emléknapon országsszerte számos kulturális rendezvényt és emlékműsort tartottak.

Egykori kollégánk, Cs. Nagy Lajos tanár úr mindig fontosnak érezte, hogy a diákságnak a tantervben meghatározott és kötött tananyagot kívül valami plusz tudást kínáljunk és adjunk az iskola falai között. Az első „magyar kultúra napja” megemlékezéseket ő szervezte az intézményünkben. Mi haladunk tovább az általa kitaposott ösvényen, s folytatva a kezdeményezést 2019. január 22-én délután játékos feladatokkal emlékeztünk a nevezetes eseményről. A gyerekek pedagógusok segítségével ismeretekhez jutottak Kölcsey Ferenc: Himnusz című művének keletkezésével kapcsolatban, majd a megszerzett ismereteket játékos formában alkalmazták. A nagyon tartalmas és izgalmas órákat töltötték együtt a diákok, s közben még a tudásuk is gyarapodott.

Tornászok a megyei döntő élvonalában!

2019.01.24-én, csütörtök rendezték meg Békéscsabán a Belvárosi Általános Iskolában a Torna Diákolimpia Megyei Döntőjét. A rangadón 21 csapat vett részt a megye több városából, ebből 7 csapat Gyomaendrőd-ről érkezett. 3 csapat a Rózsahegyi Általános Iskolából, és 4 csapat a Kis Bálint Általános Iskolából.

A 31 tornász lány és az 5 tornászfiú egyaránt nagyon szép eredményeket ért el. Két csapatunk is a legjobbnak bizonyult a megyében, 1. korcsoportban a Kis Bálintos taroltak. A fiúk és a lányok is aranyérmesek lettek!!!

A Rózsahegyi Ált. Isk. 1. kcs-os csapata 5., a 2. kcs-os csapata ezüstérmes lett, míg a 3. kcs-os csapat 4. helyezést ért el.

A Kis Bálint Ált. Iskola 1. kcs-os fiú és lány csapata aranyérmesek lettek, a 2. kcs-os csapat bronzérmes lett, míg a 3. kcs-ban a lányok a 6. helyet szerezték meg.

Az egyéni összetett versenyben az 1. kcs-ban a lányoknál Pataki Zoé, a fiúknál Cseryeczki Balázs, míg a 2. kcs-ban pedig Sztvörecz Gréti állhatott fel a dobogó legfelső fokára, és ezzel ők lettek a MEGYEI BAJNOKOK.

Ezzel az eredménnyel 5 csapat kiérdemelte a továbbjutást a Torna Diákolimpia Országos elődöntőjére.

A gyerekeket felkészítette: Gergely Orsolya és Hornok Imre.

Mindenkinek szívből gratulálunk!

Kép a 9. oldalon!

Karácsonytól Vízkeresztig

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd,
Szabadság tér 6.

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban. Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

HÍDFŐ étterem

5502 Gyomaendrőd,
Híd u. 2.

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált étteremben 160 főig. Korlátlan ételfogyasztás minden nap 11-15 óráig!

Elérhetőség:

Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-30/955-1295
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
<http://www.feszekpanzio.hu>

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Tisztelt vásárlóim!

Téli ajánlataim:

- Kályhák, kandallók, üstházak, zom. üstök
- Kályhacsövek, szeneskannák
- Műanyagbordók, kannák, műa. rekeszek
- Befűtött üvegek, üvegtető
- Őszi virághagymák (tulipánok, jácintok, stb.)
- Virágserepek, virágföldek, tápanyagok
- Növényvédőszeresek, őszi lemosószeresek
- Rágcsalóirtók, csapdák, ragasztók
- Fejszék, halták, fűrészek
- Kézi szerszámok, szegerek, csavarok
- Láncfűrészek, fűrők, sarokcsiszolók
- Munkavédelmi bakancsok, kesztyűk, ruhák, gumicsizmák
- Mécsesek, gyertyák
- Festékek, hígítók, esetek, stb.
- Kutya, macska eledelek, nyakörvek, pórázok
- Takarófóliák, agroszövet

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ